

LEGFŐBB ÜGYÉSZ

DR. SZABAD GYÖRGY ÚRNAK

az Országgyűlés elnöke

B u d a p e s t

Tisztelt Elnök Úr!

A hozzám intézett 1993. március 25-i - va-
lamint az 1993. március 29-én kelt
leveleire hivatkozással tájékoztatni kívánom Elnök Urat ar-
ról, hogy dr. Torgyán Józsefnek a Független Kisgazda-, Föld-
munkás- és Polgári Párt elnökének önálló képviselői indít-
ványa tárgyában az általam 1993. március 29-én - közérdeket
sértő cselekmény gyanúja miatt az ügyészségről szóló 1972.
évi V. törvény 25. §. (3) bekezdése alapján - elrendelt
ténymegállapító vizsgálatot a Legfőbb Ügyészség Ügyészségi
Nyomozások Osztálya lefolytatta.

A vizsgálat megállapításainak ismertetése előtt szükségesnek
tartom megemlíteni, hogy az azok alapját szolgáló adatok
beszerzésére egy olyan, a büntetőeljáráson kívül eső ügyészi
tevékenység keretében került sor, amelynek a bizonyítékok
felderítése és összegyűjtése céljából a büntetőeljárás tör-
vény rendelkezéseit nem állt módjában alkalmazni, mert ilyen
esetben az állampolgárok nem kötelesek magukat e rendelkezé-
seknek alávetni. Ebből pedig az is következik, hogy a bünte-
tőeljárástól eltérően a ténymegállapító vizsgálat során meg-
hallgatott személyeket a nyilatkozataik megtételénél igaz-
mondási kötelezettség nem terheli.

A fentiekkel összefüggésben rá kívánok mutatni arra, hogy a
büntetőeljárás törvény értelmében csak e törvény előírásá-
nak megfelelően lefolytatott bizonyítás eredménye vehető egy
későbbi büntetőeljárás során bizonyítékként figyelembe.

Mindezek előrebocsátása után a vizsgálat megállapításait -
követve dr. Torgyán József indítványának sorrendiségét - az
alábbiakban kívánom ismertetni.

1./ Dr. Torgyán József képviselői indítványa - illetőleg a volt rendőrtisztek annak alapjául szolgáló közjegyző előtt tett nyilatkozata -

a
lejárására kapott megbízás végrehajtására
és
adtak utasítást. Ennek értelmében
útján dr. Torgyán József

A ténymegállapító vizsgálat által feltárt adatok alapján megállapítható, hogy

hozzá javaslatára ezért járult
személyére vonatkozó adatok
történő ellenőrzéséhez, aminek oka tehát a felmerült gyanú megerősítése vagy kizárása, és nem a közjegyzői okiratban megjelölt célből való volt.

2./ Dr. Torgyán József indítványának második fejezetében - ismét csak közjegyző előtt tett nyilatkozatára hivatkozással - azt állítja, hogy az 1992. április 25-én megtartott kiscgazdapárti demonstrációval kapcsolatosan

alkotmányellenes rendelkezése, illetve utasítása alapján a rendőrségnek a párt belső életére vonatkozó bizalmas információkat kellett gyűjteni, a rendezvényre vonatkozó rendőri biztosítási terv összeállításánál valótlanul számolni kellett egy a kiscgazdapárt vezetése által megszervezett - a felvonulók közé lövésben megtestesülő - önprovokációval. Emellett rendelkezésük alapján a biztosításban résztvevő rendőri erőknek adott esetben meg kellett volna rongálni a rendezvényen a kiscgazdapárt gépkocsijának hangszóró berendezését.

A fentiekhez képest a ténymegállapító vizsgálat viszont azt állapította meg, hogy a rendezvénnyel kapcsolatosan utasítást nem is adott, és

rendelkezései pedig az Alkotmányt nem sértették meg. Nem tekinthető ugyanis ilyennek az az intézkedés, amely a biztosításban résztvevő rendőri erők nagyságának meghatározása céljából a rendezvény várható létszámának nyílt adatgyűjtés keretében történő felmérésére irányult, és az a rendőri vezetői döntés sem, hogy szabálysértés elkövetése esetén a gépkocsi hangszóró berendezését a jogsértő magatartás megszüntetése érdekében technikai úton ki kell iktatni.

A ténymegállapító vizsgálat azt is feltárta, hogy
valóban voltak

információi, amelyek alapján a demonstrációra vonatkozó rendőri biztosítási terv összeállításánál még számolni lehetett egyrészt azzal, hogy kiszagadnak a felvonuló tömegbe lönek, másrészt az sem volt kizárható, hogy a kiszagdapárt honvéd hagyományörző szekciójának vezetői - a demonstráció által adott alkalmat kihasználva - az alkotmányos rend erőszakos megdöntése érdekében laktanyák elfoglalása útján fegyverhez akarnak jutni. Ilyen információk alapján nem kifogásolható, hogy éppen a demonstráció zavartalanságának biztosítása és az alkotmányos rend megóvása érdekében azokat a biztosítási terv összeállításánál figyelembe vette.

3./ Az 1992. június 11-én a Kiszagdapárt Belgrád rakparti székházában történt eseményekre rátérve azzal kapcsolatosan a közjegyző előtt nyilatkozó

- dr. Torgyán József képviselői indítványának harmadik fejezetében idézett - állítása szerint

már 1992. június 10-én tudomása volt arról, hogy dr. Torgyán József pártelnököt e tisztségéből el kívánják mozdítani.

az ilyen ismeretek birtokában lévő még ezen a napon az V. kerületi Rendőrkapitányságnak adott utasításában megtiltotta, hogy a kapitányság június 11-én a Kiszagdapárt székházához rendőrszolgálatot küldjön, ugyanakkor gondoskodott arról, hogy a Budapesti Rendőrfőkapitányság Közbiztonsági Parancsnokságának gépkocsija a párt székházához való vezénylés céljából rendelkezésre álljon.

Dr. Torgyán József az események után a média képviselőinek adott nyilatkozatában - az ott megjelölt okokra hivatkozással - az elmozdítására irányuló törekvéseket fegyveres támadásnak, széles körben megszervezett katonai akciónak minősítette, amelyben részt vett az általa megnevezett katonai elhárítás őrnagya, valamint a Nemzetbiztonsági Hivatal több ügynöke is.

A ténymegállapító vizsgálat által felszínre hozott adatok az indítványban foglaltakat e tekintetben is megcáfolták. Tényként állapítható meg az, hogy a sikertelen „puccsról” -amelynek előkészítésében, megszervezésében és végrehajtásában párton kívüli tényezők nem játszottak szerepet

1992. június 11-én még azt megelőzően tudomást szerzett, hogy dr. Torgyán József pártbeli ellenfelei a párt elnökének e tisztségéből való felüggesztés tárgyában hozott határozatot tudomására hozták volna. A ténymegállapító vizsgálat azonban azt is feltárta, hogy a rendőri szervek az események kapcsán „csupán” a jogszabályon alapuló feladataikat teljesítették, a közrend megóvásában és az esetleges jogsértő cselekmények megelőzésében vagy megszüntetésében voltak érdekeltek. Ez okból küldte

külső telefonhívásra - és nem utasítására - a helyszínre a BRFK KÖP egyik járőr-kocsiját, amelyben kívül a Magyar Honvédség Aulich Lajos Rendész Zászlóalj két beosztottja is helyet foglalt.

Megjegyezni kívánom, hogy a rendőr és katona együttes járőrözését az MH Budapesti Helyőrség parancsnokának és a budapesti rendőrfőkapitánynak - az MH vezérkari főnöke és az országos rendőrfőkapitány 65/1991. számú együttes utasításán alapuló - együttműködési terve lehetővé tette. Arra vonatkozóan adat, hogy 1992. június 10-én az V. kerületi Rendőrfőkapitányságnak olyan utasítást adott volna, hogy a kapitányság a Kisgazdapárt székházához 1992. június 11-én járőrt nem küldhet, nem merült fel.

Végül

megkeresésemre adott válaszleveléből, illetőleg

jelentéséből az is megállapítható, hogy a polgári, illetve katonai titkosszolgálatoknak nem volt köze az 1992. június 11-i Kisgazdapárt székházában lezajlott eseményekhez, valamint, hogy e szolgálatokhoz szervezetszerű kapcsolat a dr. Torgyán József által adott nyilatkozatban említett személyeket nem fűzte.

4./ Dr. Torgyán József parlamenti vizsgálóbizottság felállítását kérő önálló képviselői indítványának „Az 1992. október 23-i Kossuth téri eseményekkel kapcsolatban” címet viselő utolsó, negyedik fejezete szerint 1992. október végén négy szemközti beszélgetés során elmondotta hogy az

hogy biztosítsa a skinhe-

adek gyülekezését és felvonulását, és hogy a rendőrség a Kossuth Lajos téri eseményekbe ne avatkozzon be.

A ténymegállapító vizsgálat adatai dr. Torgyán József indítványának valóságtartalmát ebben az esetben sem igazolták. Ezzel kapcsolatosan elégségesnek tartom annak megemlítését, hogy a Nemzetbiztonsági Hivataltól kapott információk alapján

utasítása alapján - a skinhead csoportok taktikai bomlasztása érdekében - a rendőri vezetők részéről olyan döntések meghozatalára került sor, amelyek indítványban szerepeltetett nyilatkozatával szemben a biztosítási terv alapján is védett ünnepség rendjének további megerősítését célozták. Ezek alapján történt intézkedés a fővárosba érkező skinheadek fogadására

valamint a közrend megóvása érdekében e csoportok és végül, de nem utolsónak, jogsértő cselekmények esetén az elkövetőknek a csoportból való kiemelésére.

Szükségesnek tartom megjegyezni, hogy olyan rendőri elképzelés is volt, hogy a Keleti pályaudvarra október 23-án érkező skinheadeket este 9 óráig visszatartják, erre azonban a rendőrség vezetői jogalapot végülis nem találtak. Ugyanakkor tény, hogy - a végrehajtását tekintve eredménytelen - utasítást adott arra, hogy a rendőri egységek a skinheadek Kossuth térre való beszivárgását akadályozzák meg.

Összegezve megállapítható tehát, hogy a rendőri intézkedések nem a skinheadek felvonulásának és szabad mozgásának biztosítására irányultak, hanem a közrend fenntartása érdekében preventív célokat szolgáltak.

Tisztelt Elnök Úr!

A továbbiakban azokkal a témákkal kívánok foglalkozni, amelyek kapcsolódnak ugyan a dr. Torgyán féle indítványhoz, de külön beadványokon alapulnak. Ezek egyike az Ön által 1993. április 28-án hozzám eljuttatott az a beadványa, amelyben előadja, hogy az 1992. április 22-én megtartott értekezleten azt állította, hogy

A ténymegállapító vizsgálat feltárta, hogy dr. Torgyán József személyre szóló írásbeli kérése alapján 1993. április

13-án engedélyezte, hogy a Kisgazdapárt előzőekben már említett 1992. április 25-én megtartott demonstrációján, a rendezvény biztosítása érdekében a rendőrség és a párt között koordinátorként közreműködjön. e tisztségéből fakadó feladatainak -a Kisgazdapárt vezetői által is korrektnek minősített és megköszönt - ellátása során a Kisgazdapárt belső életére vonatkozóan adatgyűjtést nem folytatott.

Ilyen tények mellett valósnak kellett elfogadni azt a nyilatkozatát, hogy az 1992. április 22-én megtartott értekezleten a Kisgazdapárt demonstrációjával kapcsolatosan a humoros hangvétel céljából fogalmazott úgy, hogy "... becsempésztük a Kisgazdapárt legkeményebb magjába...".

A másik beadványt dr. Torgyán József azzal a kéréssel küldte meg hozzám, hogy az abban foglaltakat az adott eljárás keretében vizsgálja ki az ügyészség.

A kérésnek eleget téve a beadványban foglaltakat - amelyeknek mondanivalója az, hogy valamint az ő felkérésükre reá és pártjára nézve terhelő adatokat kívánt beszerezni - a Legfőbb Ügyészség Ügyészségi Nyomozások Osztálya a ténymegállapító eljárás során kivizsgálta.

A feltárt adatok alapján megállapíthatóvá vált, hogy 1993. április 2-án

meghallgat-
ta a Kisgazdapárt két volt E meghallgatásról a szóban lévő alkalommal egy által kézzel írott, de által is aláírt közösen megfogalmazott nyilatkozat készült, amely magában foglalja azokat a kérdéseket is, amelyekre a Kisgazdapárt említett választ kellett adniuk. A kérdések és az arra adott válaszok pedig dr. Torgyán Józsefnek - a elmondására alapított - azt az állítását, hogy és a személyére, illetve a pártjára vonatkozóan terhelő adatokat kívántak volna beszerezni, nem támasztják alá. A nyilatkozatban ugyanis dr. Torgyán Józsefről még csak említés sem történik.

Tisztelt Elnök Úr!

A leírtak alapján megállapítható tehát, hogy dr. Torgyán József „Egyes alkotmányellenes rendőrségi és nemzetbiztonsági eljárások....” címet viselő, 1993. március 23-án kelt - számon iktatott - önálló képviselői indítvá-

nyában foglaltakat a Legfőbb Ügyészség Ügyészségi Nyomozások Osztálya által lefolytatott vizsgálat során feltárt tények megcáfolták. Az adatok alapján ugyanis megállapítható, hogy az indítvány szerinti alkotmány sértő cselekményeket az indítványban megjelölt szervek nem követték el.

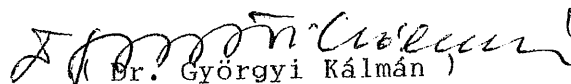
Tájékoztatni kívánom végezetül Elnök Urat arról, hogy az ügy „Szigorúan titkos!” minősítését - figyelemmel

állás-
pontjára is - továbbra is fenntartom. Ezért az Önhöz írt levelemben, valamint az ahhoz mellékelt, az ügy részletes leírását tartalmazó - 1993. október 22-én kelt - jelentésben foglaltakat az Elnök Úron kívül további személyek csak

eseti engedélye alapján ismerhetik meg. Mindez vonatkozik a Legfőbb Ügyészségen található iratok tartalmának megismerésére is.

B u d a p e s t, 1993. november 3.

Őszinte tisztelettel:

(Dr. Györgyi Kálmán)